

DOKUMENTY

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg

PRO DIALOGO

Bulletin 130 1/2009

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg publikuje vo svojom bulletine príhovory jej predstaviteľov prednesené v období od septembra 2008 do apríla 2009, ako aj správy z rôznych stretnutí týkajúcich sa dialógu medzi náboženstvami. Ďalej sú to výňatky z príhovorov Svätého Otca Benedikta XVI., ktoré predniesol pri rôznych príležitostiach a v ktorých zdôraznil rôzne aspekty medzináboženského dialógu: 1) Úlohu učiteľov pri zabránení vytvárania takých antropologických pojmov, ktoré živia nepriateľstvo a zneužívajú kultúrne a náboženské skutočnosti danej krajiny; 2) účasť Katolíckej cirkvi v medzináboženskom dialógu je službou pre celú spoločnosť; 3) prínos náboženstiev pri budovaní mieru, ktorý citlivo rešpektuje dejiny každej ľudskej a náboženskej spoločnosti.

V medzináboženskom dialógu má veľký význam Sväté písmo, čo zdôraznili synodálni otcovia počas riadneho zhromaždenia Biskupskej synody o Božom slove v živote a poslaní Cirkvi. Synoda varovala pred rizikom synkretizmu, povrchného a viacznačného prístupu k posvätným textom iných náboženstiev na základe rôzneho chápania inšpirácie daných posvätných textov. Aj pre tých, ktorí neveria v Krista – ako sa uvádza v *Instrumentum laboris* – sa Biblia môže stať prameňom inšpirácie (porov. bod 56).

Predseda pápežskej rady kardinál Jean-Louis Tauran vo svojom príhovore povzbudil budúcich kňazov, pastoračných a iných pracovníkov Cirkvi, aby čítali súčasné posvätné texty iných náboženstiev, ktoré zjavujú časť tajomstva viditeľného a neviditeľného sveta. V medzináboženskom dialógu je dôležité predstaviť partnerom Bibliu s osobitným dôrazom na špecifiká katolíckeho hermeneutického prístupu k posvätným textom.

Mons. John Olorunfemi Onaiyekan, arcibiskup diecézy Abuja (Nigéria) zdôraznil, že veriaci tradičných afrických náboženstiev radi počúvajú biblické príbehy, pričom si z nich často osvojujú veľkú časť. Keď moslimovia hovoria o evanjeliu, neznamená to, že hovoria o tom, čo čítame v Cirkvi, ale uznávajú

Ježiša minimálne ako proroka. Z tohto dôvodu – ako odporučal Druhý vatikánsky koncil – je potrebné vykonať ešte veľa práce, aby sa pripravilo špeciálne vydanie Biblie pre ľudí iných náboženstiev. Tým by sa osvetlilo to, čo máme spoločné, zvlášť s moslimami, namiesto toho, aby sa podnecovala rivalita, ku ktorej, žiaľ, často dochádza.

Bulletin publikuje tiež príhovory kardinála Taurana, ktoré predniesol pri rôznych príležitostiach. V prednáške na tému *Kresťania a moslimovia – Boží svedkovia spravodlivosti, mieru, a spoluúčasti vo svete trpiacom násilím* (14. stretnutie Komisie islamsko-katolíckych vzťahov, Rím jún 2008), kardinál Tauran nanovo zdôraznil potrebu pozitívnej reciprocity náboženskej slobody: čo je dobré pre mňa, je dobré aj pre iných. Prijatie dvojakeho štandardu „nevyjadruje dobre obraz akéhokoľvek uznávaného náboženstva a náboženskej spoločnosti“.

Na Svetovej konferencii o dialógu, ktorú zorganizovala Svetová moslimská liga v Madride v júli 2008 kardinál povzbudil k objektívnemu štúdiu náboženstiev na školách a na univerzitách. Veriaci sú darom pre spoločnosť. Židia, kresťania a moslimovia môžu ukázať, že náboženstvá nie sú zdrojom napätia, ale sú potenciálom pre humanizáciu spoločnosti prostredníctvom príkladnej účasti veriacich na kultúrnej, politickej a sociálnej zodpovednosti. S Božou pomocou môžeme zmeniť dejiny tým, že náš život prispôbime stvoriteľskému plánu a vytvoríme z ľudstva autentickú rodinu.

Na stretnutí organizovanom diecézou Lucknow (28. júla 2008) kardinál vystúpil s prednáškou na tému *Medzináboženský dialóg: riziko alebo príležitosť?*. Na základe citátu z úvodu *Nostra aetate* (1) kardinál pripomenul, že ľudstvo hľadá v rôznych náboženstvách odpovede na základné otázky ľudskej existencie, zmyslu života, spravodlivosti a hriechu, utrpenia a cesty k šťastiu. Možno povedať, že pri hľadaní odpovedí na tieto otázky sme „odsúdení na dialóg“, a to si vyžaduje spoločný jazyk, poctivé predstavenie vlastného stanoviska a túžbu vydať zo seba to najlepšie, aby sme

pochopili názor druhého. V medzináboženskom dialógu nie je možné dať bokom vlastné presvedčenie len preto, aby sme boli ohľaduplní, alebo na spôsob vyjednávania, ale ide skôr o to, aby sme vstúpili do diskusie s tým, kto má iné presvedčenie. Týmto spôsobom človek podstupuje riziko vziať do úvahy iné náboženstvo, nakoľko „identita, odlišnosť a dialóg idú ruka v ruke“. Ale je to tiež veľká príležitosť potvrdiť skutočnosť, že všetky náboženstvá majú rovnakú dôstojnosť, lebo hľadajú Boha, čo však neznamená, že majú rovnakú hodnotu.

V dňoch 24.-25. februára 2009 sa konalo v Ríme stretnutie *Spoločnej komisie pre dialóg* (medzi Svätou Stolicou a Univerzitou Al-Azhar z Káhiry) na tému *Úloha náboženstiev pre rozvoj výchovy a kultúry mieru*. Kardinál Tauran osvetlil dôležitosť mieru pre mladú generáciu a riziko, že mladí môžu byť manipulovaní ľuďmi, ktorí sú zodpovední za oblasť výchovy a vzdelania, náboženstva a politiky.

Úloha vrcholných náboženských predstaviteľov spočíva vo výchove, modlitbe a príklade, čím sa vyhneme tomu, že mládež bude vystavená deštruktívnej

ideológii. Sme pozvaní ukázať svetu, že náboženstvá prispievajú k budovaniu bratských vzťahov a zmiernosti medzi všetkými prvkami spoločnosti, či už etnickými, náboženskými alebo kultúrnymi.

Bulletin tiež obsahuje prednášku kardinála Taurana na tému *Medzináboženský dialóg: milosť alebo riziko*, prednesenú v Neapole (27. novembra 2008) pri inaugurácii akademického roka na Pápežskej teologickej fakulte južného Talianska; prednášku na tému *Kresťania a moslimovia v Európe: spoločná cesta* (Frankfurt nad Mohanom, 29. januára 2009); prednášku na Univerzite Santa Croce *Pojem reciprocity na Druhom vatikánskom koncile a v najnovšom magistériu* (Rím, 26. marca 2009).

Bulletin informuje aj o stretnutí s africkými formátormi, organizovanom Pápežskou radou pre medzináboženský dialóg, ktoré sa konalo v Ríme (23.-25. apríla 2009) a na ktorom sa zúčastnili predstavitelia významných výchovno-vzdelávacích inštitúcií z Egypta, Konga, Zambie, Mali, Kene, Nigérie a Juhoafrickej republiky, ako aj zástupcovia episkopátov západnej Afriky (AECAWA a CERAO). -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska

Rodiny – zrkadlo spoločnosti

Documents Episcopat N. 5/2011

Piate tohoročné číslo dokumentov francúzskych biskupov prináša syntézu referátov týkajúcich sa problematiky rodiny, ktoré odzneli v rámci podujatia *Familles 2011*, ktorú pripravila riaditeľka štátneho úradu Rodina a spoločnosť, M. Baujardová. Referáty predniesli odborníci z oblasti antropológie, sociológie, psychológie, filozofie, teológie a práva; ale aj politici a reprezentanti verejných a spoločenských inštitúcií. Analyzovali v nich situáciu rodiny z rôznych uhlov pohľadu a vymenili si skúsenosti a poznatky s hlavnými organizátormi podujatia – Konferenciou biskupov Francúzska.

Vo všetkých prieskumoch vystupuje rodina ako jeden z najdôležitejších faktorov rozvoja a šťastného života človeka. Zároveň však dnes rodina nadobúda rozličné podoby a stáva sa takou krehkou, ako nikdy predtým. Hoci mladí ľudia snívajú o veľkej láske, čoraz viac ich má pochybnosti o tom, či uzavriť manželský zväzok. Vychádza to zo zdanlivého protirečenia medzi tým, že rodina má byť „kľúčom k šťastiu“, a faktom, že je súčasne aj „križovatkou všetkých krehkostí“. Cieľom iniciatívy *Familles 2011* bolo konštatovať a analyzovať zmeny prebiehajúce v spoločnosti, no zároveň zhodnotiť prínos

rodiny pre jednotlivcov i spoločnosť, odhaliť aktuálnosť kresťanského poslania pre všetky rodiny a vypracovať návrhy na rodinnú politiku a pastoračnú rodín.

Dokument sa postupne venuje témam ako individualistická spoločnosť – zaľúbená do slobody a rovnosti, sily a slabosti rodiny, alebo čo sa v súvislosti s rodinami očakáva od Katolíckej cirkvi. Jej tri najhlavnejšie úlohy sú potvrdiť evanjeliový ideál rodiny, zastávať pozitívny pohľad na život a byť prítomná v situácii vzťahovej chudoby. Vyjadrenia Cirkvi o láske totiž nebudú dôveryhodné, ak nebude nablízku tým, čo sa trápia. Nejde iba o materiálnu biedu, ale aj o novú formu chudoby, ktorú predstavuje nedostatok vzťahov. Takéto rodiny sú izolované a často nevedia, na koho sa majú obrátiť. Prichádzajú preto do kresťanských spoločenstiev a hľadajú tam prijatie. V tejto súvislosti je dôležitá aj príprava na manželstvo a ďalšia formácia manželov, napr. čo sa týka zvládania konfliktov či prípadnej odluky. Potrebné je tiež vedieť viesť dialóg s mladými, ktorí často preberajú z médií príliš moralistický pohľad na Cirkev. Na podporu rodín treba využívať aj liturgiu a iné kresťanské praktiky. -ms-

COMECE a OCIPE**Europe Infos**

N. 140/2011, Brusel, Belgicko

Aktuálne číslo online-časopisu *Europe Infos* ponúka niekoľko zaujímavých tém. Jednou z nich je integrácia Rómov, ktorej sa venoval seminár organizovaný v júni Európskou komisiou. V centre pozornosti bol Rámcový program národných integračných stratégií pre Rómov platný do r. 2020. Cirkvi ho privítali, pretože prekračuje hranice EÚ a dotýka sa i budúcich členov únie. Veľkým problémom pre Rómov v Európe je nezamestnanosť a chýbajúce vzdelanie. Na seminári bolo predstavených niekoľko fungujúcich iniciatív. Maďarský biskup spomenul množstvo úspešných iniciatív Cirkvi v Maďarsku zameraných na integráciu a formáciu Rómov, pričom zdôraznil najmä otázku formovania svedomia. Integrácia Rómov tiež nesmie byť jednostrannou záležitosťou. Verejnosť a Cirkev môžu Rómom pomôcť iba vtedy, ak sa druhá strana bude správať zodpovedne a dodržiavať záväzky. Nórsky arcibiskup evanjelickej luteránskej cirkvi informoval o procese zmiernenia medzi Rómami a ich cirkvou. V diskusii tiež zástupcovia Katolíckej cirkvi zdôraznili, že je potrebné aktívne bojovať proti diskriminácii a rasizmu. Predkladaný Rámcový program zdôrazňuje nutnosť realizácie na miestnej a regionálnej úrovni.

V decembri 2010 EÚ ratifikovala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý ustanovuje minimálne normy ochrany a zabezpečenia celého rozsahu občianskych, politických, sociálnych a ekonomických práv ľudí so zdravotným postihnutím. Ďalší príspevok *Europe Infos* sa venuje potrebe zlepšenia životných podmienok pre ľudí s postihnutím a spomína celý rad aspektov, ktoré je potrebné v tejto súvislosti zohľadniť.

Opätovne sa spomína založenie Európskej aliancie za nedeľu, ktorej základné vyhlásenie podpísalo 65 rozličných organizácií. Vo vyhlásení sa uvádza, že ľudia potrebujú čas pre spoločenské rituály a nie iba pre masové podujatia, akým je nakupovanie. V diskusii sa na konferencii stretli nielen poslanci EÚ, ale tiež experti rozličných štátov EÚ a zástupcovia cirkví, aby propagovali jedinečnú hodnotu, ktorú predstavuje voľná nedeľa pre všetkých obyvateľov. Zdôraznili tiež, že sila aliancie spočíva v jej rozmanitosti. Z výsledkov odborných štúdií vyplynulo, že deň voľna v týždni nahrádzajúci nedeľu nedokáže vyvážiť negatívne dôsledky vyplývajúce z nedeľnej práce. Na záver stretnutia sa prítomní vyjadrovali k budúcim perspektívam Európskej aliancie za nedeľu. -Ph-

Rakúska biskupská konferencia**Amtsblatt**

N. 53/2011

Úradné listy Rakúskej biskupskej konferencie prinášajú informácie zo záverov jesenného plenárneho zasadnutia. Jedným z nich je kritika rodinnej politiky ohľadne viacdenných rodín. Biskupská konferencia nesúhlasí so zaniknutím príspevku pre takéto rodiny, pričom upozorňuje na fakt starnutia populácie. Odmieta tiež zmeny v sociálnej oblasti, ktoré znevýhodňujú ľudí s postihnutím a ich rodičov. Za zahanbujúce označuje aj krátenie prostriedkov pre rozvojovú spoluprácu. Informačník Rakúskej biskupskej konferencie dáva tiež do pozornosti dokumenty, ktoré v poslednej dobe konferencia vydala. Ide o dokument týkajúci sa opatrení voči násiliu a sexuálnemu zneužívaniu. Biskupská konferencia ním reaguje na

tragickú realitu sexuálneho zneužívania v Cirkvi. Dokument je záväzný pre všetky cirkevné zariadenia v Rakúsku a obsahuje konkrétne opatrenia a spôsoby, ako zakročiť voči takémuto správaniu. Ďalší dokument sa týka prenasledovaných kresťanov na Blízkom a Strednom východe. Cirkev v Rakúsku sa v tejto veci angažuje prostredníctvom mnohých pastoračných a charitatívnych projektov. Avšak vzhľadom na vážnosť situácie je potrebná ešte väčšia angažovanosť. Rakúski biskupi sa teda rozhodli zvýšiť príspevok na projekty pomoci a zároveň povzbudzujú veriaticich, aby konali púte na kresťanské pútnické miesta v týchto krajinách.

-Ph-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Mesačník o spoločnosti a náboženstve

Herder Korrespondenz

N. 8/2011

Článok pod titulom *Svetlo a tieň* sa zameriava na situáciu Katolíckej cirkvi v Španielsku s ohľadom na blížiaci sa Svetový dni mládeže. Pápež Benedikt XVI. príde do tejto krajiny už po tretíkrát, a to nie náhodou. Práve Španielsko je totiž miestom stretu kresťanskej tradície a moderny. Na jednej strane je kolískou kresťanstva, na druhej strane tu silnie lai-

cita, antiklerikalizmus a agresívny sekularizmus. V článku sa uvádzajú pápežove vyjadrenia ohľadne situácie v Španielsku, analyzujú sa kompromisy so socialistickou vládou, no tiež kroky, ktoré podnikla biskupská konferencia v posledných rokoch, situácia na teologických fakultách a existujúce hnutia obnovy. -Ph-

Canisiuswerk

Miteinander

N. 7-8/2011, Rakúsko

Rakúsky časopis *Miteinander* upriamuje pozornosť čitateľov na množstvo rozmanitých ponúk duchovného občerstvenia počas letných mesiacov. Zdôrazňuje sa tu dôležitosť hľadať niečo väčšie a krajšie ako len prchavé zážitky. V ďalšom príspevku je predstavený projekt VinziRast zameraný na ľudí

bez domova. Pri príležitosti 7. výročia úmrtia kardinála Königa sa 13. marca vo Viedni konalo sympóziu, na ktorom boli predstavené štyri záchytné body pre život kresťanov, ktoré považoval kardinál König za dôležité. Viac sa možno dočítať v spomínanom článku. -Ph-

Vision 2000

Znovuoživenie európskych koreňov

N. 3/2011, Rakúsko

Najnovšie číslo časopisu *Vision 2000* sa venuje téme znovuoživenia európskych koreňov. Jednotlivé články pripomínajú, že európska civilizácia žije z kresťanských koreňov. Čerpajú pritom z histórie a objasňujú tiež obdobie tzv. „kultúrneho boja“ zameraného proti Cirkvi. Zároveň však upozorňujú na to, že dnes žijeme v období „kultúrneho boja o Európu“. Ochrane života v situácii mozgovej smrti je venovaný ďalší článok člena Pápežskej akadémie pre život, emeritného profesora W. Waldsteina, ktorý

apeluje na zmenu súčasnej praxe, v ktorej sa táto stotožňuje so smrťou človeka. Uvádza viaceré prípady, keď sa nakoniec uzdravili pacienti, u ktorých bola konštatovaná mozgová smrť. V časopise nájdeme i svedectvá viery, či už zo života svätých alebo našich súčasníkov (napr. známeho architekta Antonia Gaudiho), a tiež rozhovor s Paulom Clavierom o jeho knihe *Tajomstvo zla (L'Enigme du mal)*, kde vo svetle rôznych prírodných katastrof uvažuje o Božej všemohúcnosti. -Ph-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, redakčná úprava: Mgr. Danka Jacečková, grafika: Jolana Šinajová